

STANOWISKO KOMISJI CYFRYZACJI I PRZEMYSŁU 4.0 AHK Polska do APPLY AI STRATEGY

Do: Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: „Strategia w sprawie zastosowania AI” (COM(2025) 723 final) **Data:** 20.11.2025 r. **Dotyczy:** Strategicznych wyzwań i rekomendacji dla implementacji AI w polskim sektorze przemysłowym i MŚP.

1. Ocena ogólna: Suwerenność technologiczna a realia rynkowe

W pełni popieramy obrane podejście wspierania AI na poziomie „Strategii w sprawie zastosowania AI”. Mając na uwadze konkurencyjność i suwerenność technologiczną UE widzimy konieczność wzmacniania ośrodków kompetencyjnych i oraz upowszechniania rozwiązań opartych o AI we wskazanych sektorach.

Z perspektywy Polski i regionu CEE, kluczowe jest dostosowanie Strategii do zróżnicowanego poziomu dojrzałości cyfrowej państw członkowskich.

Obawiamy się, że odgórne, centralne podejście do adopcji AI w przemyśle bez wskazywania na konkretne sektory przemysłu jak energetyka czy farmacja, może być nieefektywne. Należy także uwzględnić specyfikę MŚP oraz potrzeby przemysłu w Polsce.

Strategia nie może promować tzw. *AI-washingu*, czyli wdrożeń pozornych, które nie wnoszą wartości dodanej do gospodarki. Musi ona adresować konkretne wyzwania i potrzeby oraz bariery strukturalne, z jakimi mierzy się polski przemysł.

2. Diagnoza barier strukturalnych w Polsce

Aby implementacja AI przyniosła wymierne korzyści, Polska musi najpierw pokonać problemy bazowe, których AI sama nie rozwiąże, a które stanowią o tym, czy rozwiązania oparte o AI przyniosą oczekiwane efekty. Chodzi tu o takie kwestie jak między innymi:

- **Niski poziom automatyzacji i robotyzacji:** Polskie zakłady posiadają jedną z najniższych gęstości robotyzacji w UE (ok. 78 robotów na 10 tys. pracowników, przy 450 w Niemczech i ponad 1000 w Korei Płd.). Zwiększenie poziomu automatyzacji i robotyzacji.

Robotyzacja to jedno, ale sama automatyzacja procesów produkcyjnych to równie kluczowe wyzwanie. Poziom automatyzacji procesów produkcyjnych nie jest zadowalający, bo spora część zakładów pracuje w reżimie semi-automatycznym. Utrudnia to gromadzenie danych w sposób automatyczny oraz wpływa na jakość danych. Dane o produkcji, stanie maszyn, awariach itp. wprowadzane ręcznie, często nie oddają wszystkich szczegółów lub są przekłamane, co rzutuje na ich niską jakość, a to znowu blokuje wdrażanie algorytmów AI, które będą działać dobrze. Jesteśmy aktualnie w momencie, który może wpłynąć na poprawę tej sytuacji, bo zwiększają się wymagania dotyczące cyberbezpieczeństwa (m.in. NIS-2 i CRA), co może pobudzić inwestycje w tym obszarze: retrofity i modernizacje, również w kierunku większej automatyzacji. Programy wspierające, chociażby takie jak ulga na robotyzację, mogłyby być dodatkowym motorem napędowym.

- **Niska jakość danych:** Niska jakość danych, w związku z tym, że niejednokrotnie są zbierane ręcznie blokuje trenowanie algorytmów.

- **Brak standardów:** Brak interoperacyjności systemów i jednolitych standardów zbierania danych sprawiają, że wymiana danych jest utrudniona, a w konsekwencji brakuje odpowiedniej ilości wysokiej jakości danych, które są konieczne do trenowania modeli AI.

3. Harmonogram i priorytety strategii zaproponowanej przez Komisję

1. Opóźniony harmonogram: W opinii ekspertów oraz firm członkowskich Izby AHK

Polska planowanie uruchomienia programów finansujących wdrożenia AI na IV kwartale 2026 r. jest działaniem spóźnionym i sprawi, że realne efekty będą widoczne pod koniec 2027 roku lub później. Dlatego postulujemy przyspieszenie tych działań i uruchomienie pilotaży jak najszybciej.

1. **Ryzyko koncentracji zasobów:** Zbyt duży nacisk na „Pionierską AI” (Frontier AI) w UE zwiększa ryzyko słabszych wyników niż u konkurentów i nieadekwatności wydawania środków. Należy tu pamiętać, że przy aktualnie wysokich cenach czipów i pamięci oraz opóźnieni jakiego w tym obszarze ma EU w stosunku do USA i Chin tym bardziej nie stać nas na marnotrawstwo i eksperymentowanie. Polski przemysł potrzebuje **AI aplikacyjnej**, gotowej do wdrożenia „tu i teraz”
2. **Geopolityka i Cyberbezpieczeństwo:** Strategia niewystarczająco akcentuje kwestie cyberbezpieczeństwa przemysłowego, które w Polsce – kraju przyfrontowym – są kluczowe. Wdrożenie dyrektyw NIS-2 i CRA powinno być traktowane jako impuls do modernizacji i automatyzacji.

4. Rekomendacje i postulaty

A. Finansowanie: Model „Fast Track” i wsparcie mniejszych zwinnych inicjatyw vs. dużych, obciążonych biurokracją grantów R&D.

- **Mechanizm „Fast Track”:** Finansowanie nie powinno być realizowane w oparciu o wielkie granty, ale na zasadzie modelu „fast track” z uproszczonym dostępem do środków w niższych kwotach (np. kilkanaście – kilkadziesiąt tysięcy), które będą mitygowały ryzyko wdrożenia, pozostawiając jednocześnie część zobowiązania finansowego na barkach przedsiębiorstwa.
- **Model współfinansowania przez przedsiębiorstwo** zredukuje wydatkowanie pieniędzy ze środków publicznych na nieefektywne wdrożenia, zwiększy zaangażowanie firm i szansę na dalsze skalowanie takich projektów. Dobrze, gdyby za takim „grantem” stało wsparcie w postaci konsultingu ze strony kompetentnych ośrodków i obowiązek raportowania czynników sukcesu (KPI) – co dane wdrożenie przyniosło, jakie ROI, jakie usprawnienia itp.
- **Zwiększenie kompetencji** – aktualnie w przemyśle świadomość szans i zagrożeń, płynących ze stosowania AI jest niska. Zarówno na poziomie operacyjnym jak i zarządczym. Organizacja ośrodków na rzecz AI i robotyki powinna skupiać się głównie na transferze wiedzy, edukowaniu i bezpłatnym konsultingu. Wtedy ich istnienie będzie miało przynosić wymierne pozytywne efekty.

B. Dostęp do Danych: Małe Przestrzenie Domenowe

Wizja wielkich europejskich chmur czy przestrzeni danych (Manufacturing-X) jest często niedostępna dla MŚP. Dlatego proponujemy:

- Tworzenie małych, branżowych przestrzeni danych dla firm produkcyjnych z sektora MŚP (np. automotive, farmacja, F&B) z dostępem do repozytoriów z gotowymi do wdrożenia modelami np. do predictive maintenance, modelami optymalizacyjnymi dot. zużycia energii na pewno przyczyni się do większego otwarcia ich na wdrażanie AI.
- Intensyfikacja wsparcia na poziomie krajowym dla tworzenia branżowych lub krajowych przestrzeni danych, gdzie obowiązuje konkretny standard, podejście ekosystemowe, gdzie zapewniona jest interoperacyjność i bezpieczeństwo otworzy gotowość sektora MŚP na wymianę danych pomiędzy sobą.

C. Rola EDIH i ośrodka na rzecz europejskiej robotyki

Europejskie Centra Innowacji Cyfrowych (EDIH) muszą ewoluować z roli administracyjnej w stronę centrów kompetencji i wdrożeń:

- Skupienie na transferze wiedzy oraz propagowaniu dobrych case studies, bezpłatnym bezstronnym konsultingu.
- Pełnienie funkcji pośrednika w dostępie do infrastruktury obliczeniowej („fabryki AI”) i zestawów danych dla podmiotów z regionu
- Stworzenia ośrodka na rzecz europejskiej robotyki powinno obejmować strategię oraz model zbierania danych i udzielanie na ich podstawie feedbacku krajom członkowskim na poziomie rządowym, jak i zainteresowanych instytucji otoczenia biznesu oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorstwa. Sama obserwacja i zbieranie danych, nie przełożą się na wymierne efekty.